

Vyučovací předmět:	Výchova k občanství
Období – ročník:	3. období – 7. ročník
Učební texty:	Janošková, D.: Občanská výchova - Rodinná výchova 6 (Fraus) Janošková, D.: Občanská výchova - Rodinná výchova 7 (Fraus) Janošková, D.: Občanská výchova - Rodinná výchova 8 (Fraus) Janošková, D.: Občanská výchova - Rodinná výchova 9 (Fraus) Volba povolání – pracovní listy (Hněvín)

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

1. *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
2. *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
3. *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*
4. *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*
5. *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
6. *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

7. *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
8. *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*

9. *kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*
10. *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

11. *rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady*
12. *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi*
13. *na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení*
14. *vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít*
15. *uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*
16. *na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*
17. *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu*

STÁT A PRÁVO

18. *rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky*
19. *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu*
20. *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*
21. *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*
22. *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod,*
23. *objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství*
24. *uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci*
25. *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování*
26. *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů*
27. *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*

28. diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

29. popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

30. uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva

31. objasní souvislosti globálních a lokálních problémů,

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- přípravě mladého člověka pro život v moderní společnosti;
- formování postojů k hodnotám; morálka a mravnost
- uvědomění si vlivu medií na člověka
- utřídění si svých znalostí o národnostním složení obyvatelstva ČR;
- uvědomění si důležitosti a nutnosti spolupráce mezi zeměmi
- zvýšení odolnosti vůči sociálně patologickým jevům;
- snížení rizik a vlivů, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mládeže;
- získání použitelných poznatků z oblasti sebepoznávání, rozhodování, plánování vlastní budoucnosti,
- získávání pro život významných dovedností spojených s realistickým sebepoznáním, správným rozhodováním, mezilidskou komunikací a kooperací

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
VZTAHY MEZI LIDMI				září - říjen
OVO 4: uplatňuje vhodné způsoby chování a	- rozpozná, v jakých společenských vztazích je osobně začleněn a jaké sociální role pro něj z těchto	Osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace.	OSV 6: Poznávání lidí; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech	Občanská výchova 7 (Fraus)

<p><i>komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i> OVO 3: <i>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i></p>	<p><i>vztahů vyplývají, socializace, záměrné a nezáměrné působení, sociální skupina</i> <i>- na příkladech správně rozlišuje případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace, slovní a mimoslovní komunikace</i> <i>- objasní pojem hromadně sdělovací prostředky a uvede příklady jejich působení na člověka</i></p>	<p>Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.</p>	<p>OSV 7: <i>Mezilidské vztahy:</i> péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie OSV 10: <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:</i> problémy v mezilidských vztazích VDO 2: <i>Občan, občanská společnost a stát:</i> principy soužití s minoritami MV 5: <i>Fungování a vliv médií ve společnosti:</i> způsoby financování médií a jejich dopady</p>	<p>Občanská výchova 8 (Olomouc) Umění rozhovoru-Komunikace</p>
ZÁSADY LIDSKÉHO SOUŽITÍ				listopad - prosinec
<p>OVO 5: <i>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</i> OVO 6: <i>rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</i></p>	<p><i>- rozlišuje, které projevy chování jednotlivce můžeme považovat za společensky vhodné a které nikoliv</i> <i>- vysvětlí, jaký význam má pro život dodržování společenských norem</i> <i>- zdůvodní, proč je důležité, aby se člověk řídil mravními hodnotami a vysvětlí, jaký význam má v životě mravní odpovědnost za vlastní činy</i> <i>- porovná a na příkladech rozliší případy morálního a nemorálního jednání</i> <i>- na příkladech vysvětlí, v čem spočívá rozdíl mezi mravností a morálkou</i></p>	<p>Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování.</p>	<p>OSV 7: <i>Mezilidské vztahy:</i> péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, lidská práva jako regulativ vztahů OSV 9: <i>Kooperace a kompetice:</i> rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci MkV 2: <i>Lidské vztahy:</i> udržovat tolerantní vztahy; uplatňování principu slušného chování ; význam kvality mezilidských vztahů osobnosti; tolerance, lidská solidarita, osobní příspěví k zapojení žáků z odlišného</p>	<p>Občanská výchova 6 (Fraus) Občanská výchova 7 (Fraus) Občanská výchova Rodinná výchova 8 (Fraus)</p>

	- na příkladech vysvětlí, proč je nezbytná spolupráce		kulturního prostředí do kolektivu třídy	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC				leden - červen
<p>OVO 7: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>OVO 8: posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>OVO 9: kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p>OVO 10: popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p>- rozliší, jakými biologickými, psychickými a sociálními změnami v průběhu života prošel</p> <p>- na příkladech objasní, proč se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací</p> <p>- uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich možné příčiny a důsledky</p> <p>- uvede minimálně pět svých kladů</p> <p>- na příkladech popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti (schopností, dovedností, ...)</p> <p>- uvede své „sny“ a přemýšlí o možnostech jejich plnění; popíše způsoby, jak lze korigovat představy nereálné a nepřiměřené</p> <p>- na příkladech rozlišuje zdravé sebevědomí a přehnané sebevědomí</p>	<p>Podobnost a odlišnost lidí Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání. Osobní vlastnosti. Dovednosti a schopnosti, charakter. Vrozené předpoklady, osobní potenciál.</p> <p>Vnitřní svět člověka Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí. Systém osobních hodnot, sebehodnocení. Stereotypy v posuzování druhých lidí.</p> <p>Osobní rozvoj Životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna. Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.</p>	<p>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); zdravé a vyrovnané sebepojetí</p> <p>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: sebeovládání, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení</p> <p>OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému</p> <p>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální</p> <p>OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace, odstoupení od vlastního nápadu, navazování na druhé, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností</p>	<p>Občanská výchova Rodinná výchova 8 (Fraus)</p> <p>Občanská výchova pro 8. ročník (Olomouc)Člověk jako osobnost</p> <p>Občanská výchova Rodinná výchova 6,7,8,(Fraus)Zneužívání návykových látek(část rodinná výchova)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a jednoduše charakterizuje jednotlivé temperamentové typy klasické typologie - zjistí svůj typ temperamentu, - uvede rozdíly reakcí lidí s různým temperamentem - diskutuje o problematice „charakterního“ a „bezcharakterního“ jednání - otestuje si svou pozornost a svůj typ paměti (zrakový, sluchový, pohybový) - pojmenuje své emoce a hledá jejich příčiny - charakterizuje své nejdůležitější osobnostní kvality, rozpoznává své silné a slabé stránky, své přednosti, omezení a předpoklady pro různé činnosti - hledá způsoby řešení konfliktů na konkrétních příkladech - na příkladech vysvětlí a zdůvodní, jaký význam má vůle při překonávání překážek - vyjádří svoji představu o vlastní budoucnosti, charakterizuje své nejbližší životní cíle a plány 		<p>pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)</p> <p>OSV II: <i>Hodnoty, postoje, praktická etika:</i> analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí</p> <p>MkV I: <i>Kulturní diference:</i> jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky</p>	<p>Občanská výchova Rodinná výchova 9(Fraus) Životní perspektivy</p>
--	--	--	--	---